

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul Hotărârii Consiliului de Administrație al Agenției Naționale pentru
Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației privind aprobarea
tarifelor pentru serviciile poștale din sfera serviciului poștal universal furnizate de
Î.S.”Poșta Moldovei”

1. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite

În conformitate cu prevederile art. 12 alin. (2) lit. b) din Legea comunicațiilor poștale nr. 36/2016 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 114-122, art. 225), cu modificările ulterioare (Legea 36/2016) tarifele stabilite pentru serviciile din sfera serviciului poștal universal trebuie să fie orientate în funcție de costuri și să stimuleze furnizarea unui serviciu poștal universal eficient.

Art. 4 alin. (2) lit. g) din Legea 36/2016 prevede că autoritatea de reglementare reglementează piața serviciilor poștale, exercitând *inter alia* funcția de aprobare, în mod transparent și public, a tarifelor pentru serviciile poștale din sfera serviciului poștal universal, în conformitate cu metodologia de stabilire a tarifelor.

De asemenea art. 12 alin. (3) din Legea 36/2016 stipulează că furnizorul de serviciu poștal universal are obligația să prezinte autorității de reglementare proiectul tarifelor pentru serviciile din sfera serviciului poștal universal, elaborat conform metodologiei de stabilire a tarifelor, aceasta fiind elaborată și aprobată de autoritatea de reglementare. Tarifele se aprobă de autoritatea de reglementare în mod transparent și public.

Menționăm că în temeiul art. 25 alin. (1) din Legea 36/2016 în calitate de furnizor de serviciu poștal universal (furnizor SPU) este desemnată Întreprinderea de Stat „Poșta Moldovei”.

Astfel, în conformitate cu art. 4 alin. (2) lit. f) din Legea 36/2016 ANRCETI a elaborat și aprobat Hotărârea Consiliului de Administrație nr. 25 din 29.09.2016 cu privire la aprobarea Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciile din sfera serviciului poștal universal (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 347-352, art. 1641).

În vederea calculării tarifelor pentru serviciile poștale din sfera serviciului poștal universal ANRCETI, în temeiul art. 31 alin. (3) din Legea 36/2016, a aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație nr. 24 din 29.09.2016 Metodologia de repartizare a costurilor de producție pentru servicii poștale din sfera serviciului universal și din afara sferei serviciului universal prin care a stabilit modul de repartizare a costurilor de producție pentru serviciile poștale furnizate de către Î.S., „Poșta Moldovei”, în calitate de furnizor SPU.

Tarifele actuale la serviciile din sfera SPU, au fost aprobate prin Hotărârea Consiliului de Administrație nr. 32 din 22.04.2022 și modificate prin Hotărârea Consiliului de Administrație nr. 50 din 28.04.2023.

În conformitate cu informațiile din Rapoartele privind costurile, veniturile și capitalul angajat pentru anul 2022, veniturile obținute de Î.S.”Poșta Moldovei” nu acoperă cheltuielile înregistrate pentru prestarea serviciilor din sfera SPU.

Menționăm că pe parcursul anului 2022 au crescut semnificativ prețurile pentru materiale, servicii și resurse energetice, în special din cauza războiului din Ucraina. Astfel, situația creată a dus inevitabil la majorarea cheltuielilor Î.S., „Poșta Moldovei”, dar și la micșorarea volumelor de servicii prestate, rezultatul estimativ pentru anul 2022 fiind negativ, de circa 18,1 milioane lei.

Ținând cont de cele menționate, în vederea acoperii costurilor generate de furnizarea serviciilor din sfera serviciului poștal universal și în vederea asigurării unei activități eficiente

a furnizorului, Î.S., „Poșta Moldovei” a prezentat ANRCETI spre examinare și aprobare proiectul de modificare a tarifelor pentru serviciile poștale din sfera serviciului poștal universal.

Proiectul prezentat de Î.S., „Poșta Moldovei” prevede solicitarea de modificare a tarifelor pentru următoarele servicii poștale din sfera SPU:

- scrisori, cărți poștale, imprimate simple;
- pachete mici simple;
- taxa pentru serviciul de recomandare interne;
- colete poștale interne;
- scrisori internaționale simple;
- pachete mici internaționale simple;
- taxa pentru serviciul de recomandare internațională;
- colete poștale internaționale.

Tarifele date au fost calculate în baza Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciile din sfera serviciului poștal universal, aprobată prin Hotărârea ANRCETI nr. 25 din 29.09.2016 în baza costurilor, veniturilor și capitalul angajat pentru anul 2022 repartizate conform:

- Metodologiei de repartizare a costurilor de producție pentru servicii poștale din sfera serviciului universal și din afara sferei serviciului universal, aprobată prin Hotărârea ANRCETI nr. 24 din 29.09.2016;

- Metodologiei privind repartizarea costurilor, veniturilor și capitalului angajat a Î.S. „Poșta Moldovei” pentru anul 2022.

Menționăm că Metodologia privind repartizarea costurilor, veniturilor și capitalului angajat a Î.S. „Poșta Moldovei” pentru anul 2022, inclusiv Rapoartele/informațiile privind repartizarea costurilor (inclusiv a costurilor corectate), veniturilor și capitalului angajat pentru anul 2022 au fost auditate, compania de audit neconstatând deficiențe care ar distorsiona situația din rapoartele/informațiile elaborate de Î.S., „Poșta Moldovei”.

2. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul noilor tarife propuse de Î.S., „Poșta Moldovei” nu diferă de tarifele în vigoare din punct de vedere structural al tipurilor de servicii, păstrându-se principiile de bază de clasificare a trimiterilor poștale.

La stabilirea tarifelor Î.S., „Poșta Moldovei” a luat în considerație următoarele principii:

- 1) tarifele vor fi aplicate unic pe întreg teritoriul țării (art.12 alin.(2) din Legea 36/2016);
- 2) tarifele pentru serviciile din sfera SPU trebuie să fie fundamentate în funcție de costuri și să stimuleze furnizarea unui serviciu universal eficient;
- 3) tarifele vor asigura comoditatea de utilizare: excluderea fracțiunilor de unitate și rotunjire la cifrele 0 și 5;

1. Tarifele SPU având ca obiect trimiterile poștale interne

Din cadrul trimiterilor poștale interne proiectul de hotărâre prevede modificarea tarifelor pentru serviciile poștale având ca obiect:

- scrisori, cărți poștale, imprimate simple;
- pachete mici simple;
- taxa pentru serviciul de recomandare;
- colete poștale interne.

Tarifele SPU având ca obiect trimiterile poștale interne au fost calculate prin modelare (în conformitate cu prevederile Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciile din sfera serviciului poștal universal).

2. Tarifele SPU având ca obiect trimiterile poștale internaționale

Tarifele SPU având ca obiect trimerile poștale internaționale au fost calculate prin modelare (în conformitate cu prevederile Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciile din sfera serviciului poștal universal), fiind condiționată de particularitățile procesului tehnologic de prestare a serviciilor poștale internaționale, care include divizarea în etape efectuate pe teritoriul țării și etape efectuate în afara țării.

Etapele efectuate în afara țării presupun:

1) transportarea trimerilor poștale peste hotarele Republicii Moldova care presupun cheltuieli de transportare (remunerație pentru prestațiile privind transportarea și tranzitul teritorial până la punctul de schimb declarat al țării de destinație);

2) distribuirea în țara de destinație care presupune cheltuieli terminale (remunerarea operatorilor serviciului universal pentru distribuirea trimerilor poștale internaționale care intră pe teritoriul unui stat și care cuprinde trimiteri poștale dintr-o altă țară).

De asemenea, menționăm că Î.S.”Poșta Moldovei” începând cu anul 2016 a aderat la sistemul de măsurare a calității care presupune remunerarea suplimentară pentru atingerea nivelului de calitate anunțat de către operatorii din peste 80 de țări.

Menționăm că cheltuielile ce țin de executarea etapelor sus descrise dețin o cotă semnificativă (de circa 88%) în structura costului trimerilor internaționale. Având în vedere că aceste cheltuieli se modifică de la an la an, dar și faptul că în actele normative internaționale din domeniul serviciilor poștale în fiecare an se introduc prevederi noi, care presupun cheltuieli suplimentare, se impune necesitatea orientării tarifelor la nivelul costurilor.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Nu este necesitate.

4. Fundamentarea economico-financiară

1. Trimiteri poștale interne

Tarifele propuse pentru trimerile poștale interne vor înregistra o creștere față de tarifele în vigoare în medie cu circa 46% (calculat ca medie ponderată în funcție de volumele de servicii prestate în anul 2022 pe categorii de servicii și trepte de greutate).

Notăm că tariful de recomandare se propune în mărime de 8,5 lei, ceea ce reprezintă o creștere cu circa 21,4%, față de tariful actual de 7 lei, iar pentru serviciile cu valoare declarată Î.S.”Poșta Moldovei” propune aceeași taxă de 1,5% din valoarea declarată a trimiterii poștale.

În vederea determinării factorilor principali care au dus la modificarea tarifelor pentru serviciile poștale interne, mai jos este prezentată structura costurilor Î.S.”Poșta Moldovei” pentru anul 2022 în baza cărora tarifele date au fost calculate:

- 1) *Costuri de producție – circa 73,5%;*
- 2) *Cheltuieli de distribuire – circa 0,5%;*
- 3) *Cheltuieli administrative – circa 15%;*
- 4) *Alte cheltuieli din activitatea operațională – circa 0,2%;*
- 5) *Costul capitalului angajat – circa 10,8%.*

Astfel, din totalul costurilor de producție (care reprezintă circa 73,5% din totalul costurilor pentru prestarea trimerilor poștale interne), conform informațiilor prezentate de Î.S.”Poșta Moldovei”, circa 80,3% reprezintă cheltuielile cu personalul. Cheltuielile cu personalul implicat în producție a crescut în anul 2022 față de anul 2021 cu circa 24,3%. Este

de menționat că salariul mediu al personalului implicat în producție în anul 2022 era cu circa 45% mai mic decât salariul mediu pe economie în Republica Moldova.

De asemenea menționăm că în anul 2022 au crescut cheltuielile Î.S.”Poșta Moldovei” pentru combustibili și resurse energetice necesare în procesul de producție (care reprezintă circa 5,4% din costurile de producție), determinate de creșterea prețurilor și tarifelor pentru resursele date.

Din cadrul cheltuielilor administrative (care reprezintă circa 15% din totalul costurilor pentru prestarea trimiterilor poștale interne), de asemenea ponderea principală o reprezintă cheltuielile cu personalul (circa 68,2%), urmată de cheltuielile privind impozitele (circa 15,4%). Cheltuielile cu personalul administrativ, de suport și auxiliar a crescut în anul 2022 față de anul 2021 cu circa 16,7%. Este de menționat că salariul mediu al personalului administrativ, de suport și auxiliar în anul 2022 era cu circa 20% mai mic decât salariul mediu pe economie în Republica Moldova.

Cu privire la costul capitalului angajat (care reprezintă circa 10,8% din totalul costurilor pentru prestarea trimiterilor poștale interne) menționăm că Î.S.”Poșta Moldovei” a înregistrat o majorare atât a costului mediu ponderat a capitalului (WACC) cu circa 8 puncte procentuale, datorat creșterii unor indici de referință calculați BNM, ce fac parte din politica monetară a statului, cât și majorarea capitalului angajat în prestarea serviciilor, care a fost influențat în mare parte de tranziția întreprinderii de la Standardele Naționale de Contabilitate (SNC) la Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS). Astfel în anul 2021, întreprinderea și-a reevaluat imobilizările corporale. Reevaluarea a fost făcută de un evaluator independent, iar în urma reevaluării Î.S.”Poșta Moldovei” a înregistrat un surplus de reevaluare care a fost trecut la Capitalul propriu.

2. Trimiteri poștale internaționale

Tarifele propuse pentru trimiterile poștale internaționale vor înregistra o creștere față de tarifele în vigoare în medie cu circa 9,7% (calculat ca medie ponderată în funcție de volumele de servicii prestate în anul 2022 pe categorii de servicii, trepte de greutate și zone de prestare a serviciilor).

Notăm că tariful de recomandare se propune în mărime de 50 lei, ceea ce reprezintă o creștere cu circa 11%, față de tariful actual de 45 lei, iar pentru serviciile cu valoare declarată Î.S.”Poșta Moldovei” propune aceeași taxă de 1,5% din valoarea declarată a trimiterii poștale.

În vederea determinării factorilor principali care au dus la modificarea tarifelor pentru serviciile poștale internaționale, mai jos este prezentată structura costurilor Î.S.”Poșta Moldovei” pentru prestarea serviciilor poștale internaționale pentru anul 2022 în baza cărora tarifele date au fost calculate:

- 1) *Costurile de producție – peste 95%;*
- 2) *Cheltuielile de distribuție, administrative și alte cheltuieli operaționale – circa 3%;*
- 3) *Costul capitalului angajat – circa 2%.*

Astfel, din totalul costurilor de producție (care reprezintă peste 95% din totalul costurilor pentru prestarea serviciilor poștale internaționale) peste 85% reprezintă:

- costurile de transportare până în țara de destinație (circa 27,8% din costurile de producție);
- cheltuieli terminale, care reprezintă costurile de distribuție pe teritoriul țării de destinație, conform Convenției Uniunii Poștale Universale (UPU) (circa 57,4% din costurile de producție).

Factorii principali care au influențat costurile pentru prestarea serviciilor poștale internaționale sunt:

1) majorarea cotelor taxelor terminale de distribuție pe teritoriul țărilor de destinație conform Convenției (UPU). Mai mult, au fost modificate și principiile de aplicare a taxelor terminale. Dacă până în anul 2020 Convenția UPU prevedea aplicarea, pentru poșta de scrisori, a unei taxe terminale unice pentru toate țările, atunci, începând cu anul 2021, sunt stabilite taxe diferite pe țări, astfel:

- cheltuielile terminale pentru poșta de scrisori s-au majorat de la 4,858 DTS/kg în anul 2021 la 6,729 DTS/kg în anul 2023 (cu circa 38,5%).
- cheltuielile terminale pentru corespondența recomandată au crescut de la 1,4 DTS/kg în anul 2021 la 1,529 DTS/kg în anul 2023 (cu circa 9,2%).
- cheltuielile terminale pentru corespondența cu valoare declarată au crescut de la 1,7 DTS/kg în anul 2021 la 1,857 DTS/kg în anul 2023 (cu circa 9,2%).
- cotele-părți teritoriale de sosire pentru coletele poștale calculate prin combinarea taxei de bază per colet și taxei de bază per kilogram au crescut în mediu cu 11,2%.

2) majorarea taxelor de transportare stabilite de companiile de transport. Cheltuieli medii de transportare cu companiile aeriene (pentru 1 kg) s-au majorat de la 2,3 DTS/kg în anul 2021 la 4,35 DTS/kg în anul 2023 (cu circa 88,8%).

Totodată, menționăm că un factor pozitiv care a influențat costurile pentru furnizarea serviciilor poștale internaționale a fost micșorarea ratelor medii de schimb valutar pentru anul 2023 cu 4,4%.

Impactul ajustării tarifelor

Este de menționat că ponderea trimiterilor poștale expediate de către populație în volumul total de corespondență expedită constituie circa 17%. Având în vedere că, raportând volumul trimiterilor poștei de scrisori, expediate de persoane fizice pe teritoriul țării, la numărul populației Republicii Moldova, constatăm că o persoană expediază în mediu o scrisoare pe an.

Prin urmare majorarea tarifelor pentru trimiterile de corespondență nu va afecta semnificativ populația.

De asemenea menționăm că majorarea tarifelor poștale nu conduc la careva scumpiri a prețului de vânzare de mărfuri, respectiv, nu au un impact negativ asupra capacității de plată a populației.

Cât privește impactul asupra agenților economici menționăm că în cheltuielile de producție ale acestora, desfășurate de procesele de producție, cheltuielile pentru serviciile poștale nu dețin o cotă atât de mare. Totodată, agenții economici care expediază volume mari de servicii poștale pot beneficia de tarife speciale în conformitate cu art. 12 alin. (4) din Legea 36/2016.

Pentru instituțiile statului, menționăm că, în vedere diminuării impactului majorării tarifelor, există servicii alternative pentru serviciile de trimiteri de corespondență, cum ar fi serviciile electronice, inclusiv prin aplicarea semnăturii digitale.

Totodată, în cazul neajustării tarifelor Î.S.”Poșta Moldovei” la costuri există riscul ca întreprinderea să nu fie în stare să asigure prestarea serviciilor din sfera serviciului poștal universal eficient și în conformitate cu Standardele de calitate impuse în sarcina companiei prin Hotărârea Guvernului nr. 1226 din 09.11.2016 cu privire la standardele de calitate în ceea ce privește serviciul poștal universal.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul Hotărârii Consiliului de Administrație al ANRCETI este elaborat în temeiul și în conformitate cu cerințele legislației naționale și europene, nu vine în contradicție cu legislația națională și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Astfel, în urma aprobării prezentului proiect nu va fi necesară modificarea sau completarea cadrului normativ conex.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul Hotărârii Consiliului de Administrație al ANRCETI a fost plasat spre consultare publică pe pagina de Internet a ANRCETI www.anrceti.md, compartimentul *Transparența decizională*, secțiunea *Consultări pe pagina web*, pentru perioada 13.02.2024-05.03.2024. Obiecții și propuneri la proiectul supus consultării publice nu au parvenit.

Director ANRCETI

Sergiu GAIBU